

ANALÝZA

30. 1. 2018

Postavení českého trhu práce v rámci EU

Pravidelná analýza se zaměřuje na mezinárodní porovnání vybraných indikátorů trhu práce v členských zemích EU. Téměř ve všech zemích EU28 se ve 3. čtvrtletí roku 2017 zaměstnanost 20-64letých zvýšila a více než třetina zemí tak překročila stanovený cíl, podle kterého má míra zaměstnanosti členských zemí EU v průměru dosahovat 75 procent. Na druhé straně nezaměstnanost v těchto zemích klesá. Mezi zeměmi EU28 je v České republice míra nezaměstnanosti ve 3. čtvrtletí roku 2017 opět nejnižší, zejména pak u mužů.

Česká republika je na čtvrté příčce s nejvyšší mírou zaměstnanosti ve věku 20-64 let

Podle strategie Evropa 2020 je cílem dosáhnout míry zaměstnanosti 20-64letých v zemích EU28 v průměru 75 %. Ve 3. čtvrtletí 2017 tato míra v zemích EU28 vzrostla a dosahovala v průměru již 72,6 procent. K unijní stanovené hranici se státům daří přibližovat. Dále je pro danou míru zaměstnanosti každé z členských zemí stanoven národní cíl. Definice národních cílů v oblasti zaměstnanosti jsou srovnatelné s celounijní úrovní. Ve 3. čtvrtletí 2017 tuto národní míru zaměstnanosti v zemích EU28 splnilo 11 států. Míra zaměstnanosti žen rostla průměrně za poslední čtvrtletí rychleji než míra zaměstnanosti mužů.

Ve 3. čtvrtletí průměrnou cílovou hranici 75 % dosáhlo již celkem deset sledovaných států Evropy - Švédsko, Německo, Estonsko, Česká republika, Spojené království, Nizozemsko, Dánsko, Litva, Rakousko a přibýlo i Lotyšsko. Na druhé straně nejnižší míra zaměstnanosti je v jižních státech unie. Kromě Řecka se to týká hlavně Itálie, Chorvatska a Španělska, kde nepracuje více než třetina populace v tomto produktivním věku.

Tabulka seřazená od nejvyšších hodnot k nejnižším ukazuje, že si stále vysokou míru zaměstnanosti udržují severské státy včetně baltských zemí, některé země západní Evropy a naše republika. Nejvyšší míry zaměstnanosti již dlouhodobě dosahuje Švédsko (82,7 %). Poměrně výrazné zvýšení své zaměstnanosti vykazuje Bulharsko (se 73,0 % již nad evropským průměrem). Další největší meziroční nárůst míry zaměstnanosti vykazují země jižní a jihovýchodní Evropy Slovinsko (o 3,7 procentních bodů), Portugalsko a Chorvatsko. Nejnižší míra zaměstnanosti je stále v Řecku (58,9 %), kde je zaměstnána méně než polovina žen.

Ve 3. čtvrtletí 2017 se Česká republika zařadila na čtvrté místo mezi zeměmi EU28, když míra naší zaměstnanosti byla 79,0 %. Ze sousedních států mělo ve 3. čtvrtletí 2017 vyšší míru zaměstnanosti Německo (79,5 %). Rakousko (75,9 %) splňuje stanovenou průměrnou hranici zaměstnat alespoň 75 % populace ve věkové kategorii 20 až 64 let, ale na národní cílovou úroveň ji ještě schází 1,1 procentních bodů. Na Slovensku a v Polsku byla celková zaměstnanost zhruba téměř o 8 procentních bodů nižší než v ČR.

ANALÝZA

Ve všech zemích EU je míra zaměstnanosti mužů více či méně vyšší než míra zaměstnanosti žen. Ve 3. čtvrtletí roku zaměstnanost mužů v České republice (s 86,8 %) převyšovala zaměstnanost mezi muži ve všech ostatních členských zemích. Míru zaměstnanosti žen má stále nejvyšší Švédsko (80,5 %). V ČR zaměstnanost žen dosáhla 71,0 %.

Tabulka 1 Míra zaměstnanosti 20-64letých v členských zemích EU (v %)

Země (cíl strategie)	3. čtvrtletí 2017			Rozdíl v p. b. 3. Q 2017 - 3. Q 2016		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Švédsko (> 80 %)	82,7	84,7	80,5	0,6	0,6	0,5
Německo (77 %)	79,5	83,5	75,3	0,5	0,5	0,5
Estonsko (76 %)	79,3	83,5	75,1	2,0	0,5	3,2
Česká republika (75 %)	79,0	86,8	71,0	2,0	1,8	2,3
Spojené království	78,3	83,4	73,3	0,6	0,1	1,1
Nizozemsko (80 %)	78,3	83,5	73,1	0,9	0,6	1,1
Dánsko (80 %)	77,7	80,9	74,5	0,0	-0,6	0,7
Litva (72,8 %)	76,3	77,1	75,5	0,6	0,0	1,0
Rakousko (77 %)	75,9	80,2	71,6	0,4	0,2	0,5
Lotyšsko (73 %)	75,5	77,9	73,3	2,4	3,3	1,6
Finsko (78 %)	74,8	77,3	72,3	0,3	0,9	-0,2
Slovinsko (75 %)	74,1	77,9	70,1	3,7	3,6	3,7
Portugalsko (75 %)	74,1	78,2	70,2	2,7	3,0	2,4
Maďarsko (75 %)	73,8	81,7	66,1	1,7	2,4	0,9
Irsko (69-71 %)	73,3	79,7	67,1	2,6	2,4	2,8
Bulharsko (76 %)	73,0	76,9	69,0	4,5	4,9	4,0
EU28 (75 %)	72,6	78,5	66,7	1,1	1,1	1,1
Malta (70 %)	72,0	84,8	58,7	1,8	1,4	2,3
Lucembursko (73 %)	71,8	75,0	68,4	1,8	0,0	3,5
Kypr (75-77 %)	71,8	76,9	67,1	2,6	2,6	2,6
Slovensko (72 %)	71,3	77,6	65,0	1,2	0,4	2,1
Polsko (71 %)	71,3	78,9	63,7	1,6	1,9	1,2
Francie (75 %)	70,8	75,1	66,8	0,5	0,8	0,4
Rumunsko (70 %)	70,3	78,7	61,7	2,6	1,9	3,2
Belgie (73,2 %)	68,5	73,2	63,8	1,0	0,9	1,2
Španělsko (74 %)	66,2	72,5	60,0	1,7	2,2	1,4
Chorvatsko (62,9 %)	65,6	70,6	60,7	2,7	2,1	3,3
Itálie (67-69 %)	62,7	73,0	52,6	0,8	0,8	0,9
Řecko (70 %)	58,9	69,2	48,9	1,7	2,4	1,2

Zdroj: Eurostat

Nezaměstnanost ve věku 15-64 let je stále v naší republice nejnižší

S vyšší zaměstnaností klesla i míra nezaměstnanosti a to téměř ve všech členských zemích EU.

Oddělení informačních služeb – ústředí

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách Českého statistického úřadu: www.czso.cz | tel.: 274 052 304, e-mail: infoservis@czso.cz

ANALÝZA

V České republice byla míra nezaměstnanosti v daném období opět nejnižší, když celková míra nezaměstnanosti za dané období dosahovala 2,8 %, u mužů dokonce 2,2 %. Na druhé místo s úrovní nezaměstnanosti 3,7 % se zařadilo Německo. Německo má stále nejnižší míru nezaměstnanosti žen, ta v tomto období činila 3,4 procent. Již několik období si Maďarsko udržuje nízkou nezaměstnanost, ve 3. čtvrtletí dosahovala celková míra v této zemi 4,1 procent.

V porovnání s ostatními sousedními státy byla míra nezaměstnanosti o 2 a více procentní body vyšší v Polsku (4,8 %) a v Rakousku (5,5 %). Na Slovensku činila sledovaná míra nezaměstnanosti 15-64letých osob 8,0 procent.

Tabulka 2 Míra nezaměstnanosti 15-64letých v členských zemích EU (v %)

Země	3. čtvrtletí 2017			Rozdíl v p. b. 3. Q 2017 - 3. Q 2016		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Česká republika	2,8	2,2	3,5	-1,2	-1,1	-1,4
Německo	3,7	4,0	3,4	-0,4	-0,4	-0,3
Malta	4,1	4,0	4,2	-0,8	-0,7	-1,0
Maďarsko	4,1	3,6	4,7	-0,8	-1,3	-0,3
Spojené království	4,5	4,5	4,4	-0,6	-0,7	-0,5
Nizozemsko	4,5	4,2	4,9	-1,2	-1,1	-1,2
Polsko	4,8	4,6	5,0	-1,2	-1,2	-1,3
Rumunsko	4,9	5,5	4,1	-1,0	-0,9	-1,0
Estonsko	5,4	6,0	4,9	-2,3	-1,6	-2,9
Lucembursko	5,5	5,1	5,9	-1,6	-1,9	-1,4
Rakousko	5,5	5,9	5,1	-0,7	-0,6	-0,8
Bulharsko	5,9	6,2	5,6	-1,2	-1,3	-1,0
Dánsko	6,0	5,8	6,3	-0,5	0,0	-0,9
Slovinsko	6,4	5,2	7,8	-1,1	-1,5	-0,5
Švédsko	6,4	6,6	6,2	-0,1	-0,1	0,0
Litva	6,8	7,8	5,7	-0,9	-0,9	-0,9
Irsko	7,1	7,3	6,7	-1,1	-2,0	-0,2
Belgie	7,3	7,6	7,0	-0,7	-0,4	-0,9
EU28	7,5	7,2	7,8	-0,9	-0,9	-0,8
Finsko	7,8	7,6	8,0	0,1	0,0	0,2
Slovensko	8,0	7,9	8,3	-1,6	-0,8	-2,3
Portugalsko	8,7	8,1	9,5	-2,3	-2,8	-1,6
Lotyšsko	8,7	9,1	8,2	-1,1	-2,3	0,1
Chorvatsko	9,1	8,3	10,0	-1,9	-1,6	-2,3
Francie	9,3	9,3	9,4	-0,4	-0,2	-0,5
Kypr	10,2	9,7	10,6	-3,0	-3,1	-3,0
Itálie	10,8	9,9	12,0	-0,3	-0,5	-0,1
Španělsko	16,5	14,9	18,3	-2,5	-2,6	-2,5
Řecko	20,4	16,6	25,1	-2,4	-2,4	-2,3

Zdroj: Eurostat

Oddělení informačních služeb – ústředí

ANALÝZA

Nejvyšší míru nezaměstnanosti mají převážně ve státech jižní Evropy. U Řecka lze stále konstatovat, že z osob ve věku 15-64 let, které by mohly pracovat, byla více než pětina nezaměstnaná.

Největší meziroční pokles nezaměstnanosti mají hlavně právě v jižních zemích Evropy, kde se míra nezaměstnanosti 15-64letých pohybuje pod evropským průměrem.

Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob, byla dosažena požadovaná průměrná úroveň EU28

Kvalifikace a vzdělání jsou nejlepším předpokladem uplatnění se v zaměstnání. Nižší úroveň dosaženého vzdělání zvyšuje nezaměstnanost.

Sledovaným indikátorem z pohledu trhu práce je tedy podíl vysokoškolsky vzdělaných osob ve věku 30 - 34 let. Ve většině zemí unie se tento podíl meziročně zvýšil. Pak průměrné požadované hranice úrovně vzdělání pro EU28 stanovené strategií Evropa 2020 (40 %) bylo ve 3. čtvrtletí poprvé dosaženo. Průměrnou požadovanou hranici úrovně vzdělání splňuje v tomto čtvrtletí 17 zemí EU28.

Tato věková skupina 30 - 34 let se vyznačuje podstatně vyšším počtem absolventek terciárního studia než počtem vysokoškolsky vzdělaných mužů.

Tabulka 3 Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob ve věku 30-34 let (v %)

Země	Vysokoškolské vzdělání (ISCED 5-8) ¹ 3. Q 2017		
	celkem	muži	ženy
Kypr	56,9	48,2	64,9
Litva	56,6	47,5	65,7
Švédsko	51,3	44,3	58,6
Irsko	50,8	46,5	54,7
Slovinsko	48,2	36,5	61,1
Spojené království	48,0	45,2	50,6
Nizozemsko	46,9	43,1	50,6
Estonsko	46,6	39,7	54,1
Polsko	45,8	36,0	56,0
Dánsko	45,1	37,3	53,3
Řecko	44,3	36,8	52,1
Francie	44,2	37,8	50,2
Belgie	44,2	38,4	49,9
Finsko	44,1	35,8	52,0
Lotyšsko	43,5	35,1	52,3
Španělsko	41,9	35,2	48,6
Rakousko	41,2	36,9	45,5
EU28	40,0	35,0	45,1
Lucembursko	39,9	40,9	38,9
Německo	35,0	35,0	34,9
Bulharsko	34,4	26,1	43,2

Oddělení informačních služeb – ústředí

ANALÝZA

Slovensko	34,2	26,3	42,5
Česká republika	33,9	27,0	41,2
Portugalsko	32,7	26,7	38,5
Chorvatsko	31,0	22,7	39,4
Maďarsko	30,8	27,0	34,8
Rumunsko	28,1	26,1	30,2
Malta	27,6	24,7	30,8
Itálie	27,2	20,6	33,9

Zdroj: Eurostat

¹ Od 1. ledna 2014 byla zavedena nová klasifikace vzdělání ISCED 2011 (nahrazuje v částech klasifikaci ISCED 97)

Česká republika se podle výsledků VŠPS za 3. čtvrtletí 2017 řadí s dosaženým podílem 33,9 % vysokoškolsky vzdělaných osob ve věku 30 - 34 let mezi země s nižším podílem. Do požadovaného evropského průměru by ČR chybělo 6,1 procentních bodů.

Nejvyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných osob mají na Kypru (56,9 %), v Litvě (56,6 %) a ve Švédsku (51,3 %). Nejméně vysokoškolsky vzdělaných osob ve věku 30 - 34 let je v Itálii (27,2 %), na Maltě (27,6 %) a v Rumunsku (28,1 %).

Ze sousedních zemí se údaj za ČR významně neliší od údaje za Slovensko (34,2 %) a za Německo (35,0 %). Vyšších hodnot v podílu vysokoškolsky vzdělaných osob pak dosahuje Rakousko (41,2 %) a zvláště Polsko (45,8 %).

Podíl osob nezaměstnaných 1 rok a déle

Dlouhodobá nezaměstnanost je jedním ze sociálních problémů, negativně ovlivňuje sociální soudržnost.

Při celkovém poklesu nezaměstnanosti se podíl dlouhodobě nezaměstnaných (1 rok a déle) na celkové nezaměstnanosti - v průměru za EU28 meziročně snížil o 1,6 p. b. na 45,1 %. Nad tímto průměrem je sedm států unie se stále vysokým podílem dlouhodobě nezaměstnaných.

Ve většině zemí se ve 3. čtvrtletí 2017 podíl dlouhodobě nezaměstnaných (tj. nezaměstnaných 1 rok a déle) meziročně snížil. V České republice se podíl nezaměstnaných 1 rok a déle meziročně snížil o 6,4 procentních bodů (na 32,9 %). Největší meziroční pokles zaznamenali v Maďarsku o 8 procent. Výrazný meziroční úbytek celkově dlouhodobě nezaměstnaných měli také v Portugalsku, Belgii a Rumunsku. Naopak největší přírůstek v podílu dlouhodobě nezaměstnaných měli v Estonsku. Dlouhodobá nezaměstnanost je problémem zejména v Řecku (75,6 %), dále pak na Slovensku, v Itálii a v Bulharsku, kde dlouhodobě nepracuje více než polovina z celkového počtu nezaměstnaných. Nejnižší podíl dlouhodobě nezaměstnaných je naopak v severovýchodních státech, které se vyznačují podprůměrnou celkovou nezaměstnaností.

Oddělení informačních služeb – ústředí

ANALÝZA

Tabulka 4 Podíl osob nezaměstnaných 1 rok a déle na celkovém počtu nezaměstnaných ve věku 15-64 let (v %)

Země	3. čtvrtletí 2017			Rozdíl v p. b. 3. Q 2017 - 3. Q 2016		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Řecko	75,6	73,9	76,9	1,9	1,4	2,3
Slovensko	61,7	66,6	56,1	2,7	3,9	0,9
Itálie	59,3	59,9	58,5	1,2	1,1	1,2
Bulharsko	54,8	53,2	56,8	-7,1	-10,3	-3,0
Portugalsko	48,8	50,6	47,2	-7,9	-7,8	-7,8
Slovinsko	47,4	53,8	42,6	-5,0	-1,3	-7,2
Francie	46,6	48,0	45,2	0,0	-1,0	1,1
EU28	45,1	45,6	44,7	-1,6	-1,7	-1,3
Belgie	44,0	46,2	41,3	-7,7	-7,6	-8,0
Španělsko	43,5	41,6	45,3	-4,6	-4,8	-4,6
Kypr	43,4	50,8	36,4	-1,9	-2,0	-1,4
Chorvatsko	43,0	47,3	38,9	-6,7	-3,3	-10,0
Malta	42,1	48,2	:	2,2	1,5	:
Německo	41,3	44,1	37,5	-0,2	0,2	-0,7
Rumunsko	41,0	42,8	37,6	-7,7	-5,0	-12,6
Irsko	41 ^(b)	45,2 ^(b)	35,6 ^(b)	-12,3 ^(b)	-14,4 ^(b)	-7,8 ^(b)
Lotyšsko	39,4	41,3	37,2	-1,9	-4,7	2,7
Nizozemsko	39,1	37,6	40,6	-2,5	-5,0	-0,1
Estonsko	38,3	40,9	34,7	5,6	8,6	1,5
Litva	37,9	36,6	39,6	0,6	-1,3	3,2
Maďarsko	37,8	37,4	38,2	-8,0	-5,9	-10,6
Lucembursko	36,4	44,4	28,6	-0,3	2,2	-2,1
Rakousko	34,0	33,0	35,4	2,3	-2,1	8,0
Česká republika	32,9	32,1	33,5	-6,4	-5,8	-7,0
Polsko	32,7	32,6	32,8	-1,0	-0,6	-1,4
Finsko	27,5	32,5	22,4	-0,7	1,3	-2,6
Spojené království	26,3	29,2	22,9	0,5	-0,5	1,7
Švédsko	20,2	23,0	16,9	0,1	1,5	-1,6
Dánsko	20,2	21,0	19,4	0,8	0,8	0,7

Zdroj: Eurostat

: - údaj není k dispozici
(b) - zlom v časových řadách

Kontakt

Ilona Mendlová

Oddělení pracovních sil, migrace a rovných příležitostí

Tel.: 274 054 380

E-mail: ilona.mendlova@czso.cz

Oddělení informačních služeb – ústředí

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách Českého statistického úřadu: www.czso.cz | tel.: 274 052 304, e-mail: infoservis@czso.cz